HORE HRONOM
PANSKÝM
informačno - inzertné regionálne novinky
POD DIELOM
číslo 2 • august 2014 • http://poddielom.bbinfo.sk

Baláže, Hiadeľ, Kynceľová, Nemce, Podkonice, Priechod, Selce, Slovenská Ľupča, Šalková, Špania Dolina...

POTREBUJETE PENIAZE V HOTOVOSTI?
Vykupujeme autá
za najvyššie výkupné ceny!
0903 536 033
www.mlcar.sk
MLcar

VEĎ UVIDÍME...

Je krásne vrátiť sa na miesta, kde som rád chodieval, kde som ako chlapec mal druhý domov v podobe starých rodičov, kde som spoznával iný svet ako bol ten mestský, plný neznámych anonymných ľudí. Ľupča síce nie je malá dedinka, kde každý každého pozná, ale verte či nie, život tu určite plynie inak. Trochu som k tomu pričuchol aj na Špaňej Doline, kde som chvíľu pôsobil a aj tam som sa rozhodol urobiť podobnú vec ako tu. Urobil som obyvateľom tejto malebnej obce „Noviny zo Špaňej Doliny". Je to už dávno a noviny už neexistujú, ale určite ma to napĺňalo a ľudia noviny čítali s nadšením, boli predsa ich. Ako čas beží a človek rozmýšľa, vymyslel som si novinky POD PANSKÝM DIELOM, ktoré by mali byť dostatočne nezávislé, aby mohli dať priestor širokému spektru tak prispievateľov, ako aj čitateľov, aby poskytli tok informácií, ktoré sa v iných médiách spomínajú len veľmi sporadicky alebo nikdy, aby poskytli priestor ľuďom, ktorí ten priestor jednoducho potrebujú a potrebujú cielene zamerať svoj odkaz práve ľuďom, ktorí žijú v tomto priestore. Zámerne nepíšem regióne alebo mikroregióne, pretože médium nemôže byť uzatvorené, práve naopak, malo by byť otvorené a dávať možnosť úplne každému, kto má čo povedať druhým. Tak sa stalo, že okrem Šalkovej ideme ďalej HORE HRONOM do dedinky Hiadeľ. A podľa vašich ohlasov určite to ešte nezastane, lebo záujem majú aj v Rudlovej - Sásovej ba aj v samotnej Bystrici. Veď uvidíme...

Albbert

Riešili rovnaký problém pred rokmi aj v Alpách?

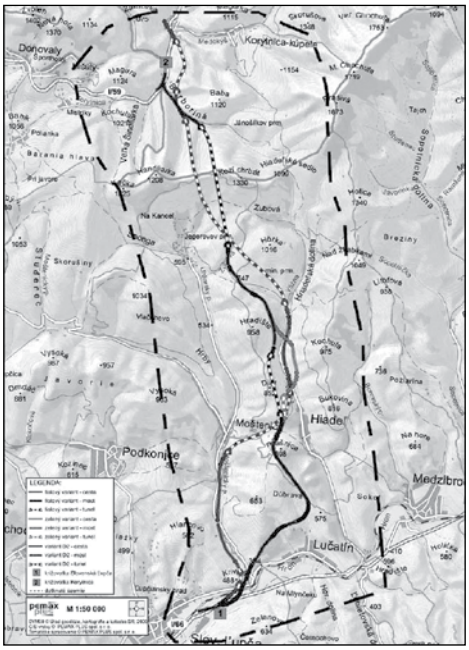
Možno raz naozaj prepojíme mestá cez Hiadeľské sedlo

SLOVENSKÁ ĽUPČA, HIADEĽ – Dobudovanie rýchlostnej cesty R1, ktorej výstavba skončila pri priemyselnom parku Šalková a jej pokračovanie popri Slovenskej Ľupči cez Hiadeľské sedlo do Ružomberka s napojením na D1 je zatiaľ nejasné. Podľa odborníkov je síce potrebným dopravným riešením, ktoré by pomohlo ekonomickému rastu celého nášho regiónu, nevynímajúc v konečnom dôsledku ani cestovný ruch, ale zatiaľ mierne viazne.

Ešte v novembri 2007 bola pre navrhovateľa Slovenskú správu ciest vypracovaná, podrobná takmer 200 stranová, správa o hodnotení podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Účelom navrhovanej činnosti bolo vybudovanie novej komunikácie, v parametroch rýchlostnej cesty, ktorá, ako sa v správe uvádza, bude vyhovovať súčasným a výhľadovým nárokom na dopravu v severojužnom prepojení ciest I/66 a I/59 v úseku Slovenská Ľupča – Korytnica, hranica kraja.

Prerušili a odsunuli

Obchvat Banskej Bystrice sa síce otváral v júli 2012, no následné pokračovanie tejto trasy smerom na Slovenskú Ľupču, popod Hiadeľské sedlo (resp. Kozí chrbát) do Korytnice a Ružomberka, v celkovej dĺžke okolo 50 km s napojením na D1, ktoré sa pripravovalo ešte za ministra dopravy Ľubomíra Vážneho, sa neuskutočnilo. Pritom už boli k dispozícii aj spomínané výsledky posudzovania vplyvov na životné prostredie EIA (pozn. red. Energy Information Administration – EIA je jedným z hlavných nástrojov medzinárodnej environmentálnej politiky na uskutočňovanie trvalo udržateľného rozvoja. Účelom posudzovania je predovšetkým zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia.). Vážneho nástupca Ján Fígeľ v apríli 2011 všetky prípravy na pokračovanie výstavby zastavil a odsunul až za rok 2016. Trasa R1 tak zatiaľ skončila pri priemyselnom parku Šalková.

Viazne to?

V súčasnosti vraj mienia kompetentní vo výstavbe R1 pokračovať. Dnešná cesta cez Donovaly je totiž preťažená a nebezpečná hlavne pre tranzitnú kamiónovú dopravu obzvlášť v zimnom období, nehovoriac o obetiach nehôd a ohrozenom životnom prostredí. Je preto nezmyselné, aby budovaná diaľnica končila za Banskou Bystricou a nepokračovala ďalej. Tu sa však musia opätovne vypracovať potrebné štúdie v súlade s potrebami rýchlostného prepojenia a pri posudzovaní ich realizovateľnosti odborníkmi, môžu okrem iného nanovo naraziť na problémy s chránenými územiami národných parkov. A tu to informačne viazne. Práve pre nejasný postoj rezortu oslovil starosta obce Hiadeľ Ondrej Snopko v spolupráci s primátorom mesta Banská Bystrica Petrom Gogolom, ostatných starostov a primátorov dotknutých miest a spoločne sa obrátili priamo na šéfa rezortu Jána Počiatka, aby zaujal verejnosti zrozumiteľné stanovisko. Zatiaľ však odpoveď neprišla.

Teraz by bolo najlepšie

„Ide mi predovšetkým o rozvojové zámery našej obce ale aj iných dotknutých obcí, v súlade s ktorými sa dobudovanie tohto prepojenia jednoznačne uberá," zdôvodnil Snopko.

Pokračovanie na str. 4

ISSN 1339-7249

Info Servis...

Polícia informuje

Počas prvého tohtoročného prázdninového mesiaca príslušníci OO PZ v Slovenskej Ľupči evidujú v územnom obvode obvodného oddelenia, ktorého súčasťou je 21 obcí, až 34 priestupkov.

Najviac, a to 17 priestupkov, bolo proti občianskemu spolunažívaniu. Iba o 5 menej, teda 12 bolo priestupkov bolo proti majetku. Štyri priestupky evidovali proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky (skr. BaCP), pričom v tomto prípade išlo až o tri priestupky, kde svoju nezastupiteľnú úlohu zohralo požitie alkoholických nápojov pred jazdou. V jednom prípade to bol priestupok proti verejnému poriadku.

Priestupky neostanú bez následkov

Podľa informácií z OO PZ Slovenská Ľupča, iba v dvoch prípadoch sa nejednalo o protiprávne konanie, 3 prípady boli odstúpené na prejednanie na Okresný úrad v Banskej Bystrici, 2 prípady boli odstúpené na iné útvary v zmysle miestnej príslušnosti a priestupky proti BaCP boli odstúpené na Okresný dopravný inšpektorát. Ostatné priestupky sú v štádiu objasňovania. V prevažnej miere sa jednalo o drobné krádeže, resp. poškodenie majetku a priestupky súvisiace so susedskými spormi a drobnými ublíženiami na zdraví.

Krádež teliat a vlámanie

V mesiaci júl 2014 eviduje OO PZ v Slovenskej Ľupči celkom 12 trestných oznámení o spáchaní trestného činu. Z jednotlivých prípadov môžeme spomenúť krádež teliat z PD na Ponikách a krádež vlámaním do pohostinstva na Ponikách, kde sa podarilo zistiť páchateľov a títo boli aj obvinení.

Nepozornosť vodičov

V júl 2014 došlo na území OO PZ Slovenská Ľupča k 4 dopravným nehodám, pri ktorých sa ľahko zranili dve osoby. Nehody boli zapríčinené nepozornosťou vodičov motorových vozidiel.

Spracovala (ela)

Predaj pôdy sa zákonom skomplikoval, ale...

Máte v úmysle predať svoje pozemky, ktoré ležia mimo intravilánu obce? Nuž pokiaľ má táto vaša nehnuteľnosť cez dve tisícky metrov, nový zákon o nadobúdaní vlastníctva poľnohospodárskeho pozemku, vám jej predaj od júla skomplikoval.

Ako nám pre noviny POD PANSKÝM DIELOM potvrdil riaditeľ odboru komunikácie a marketingu ministerstva pôdohospodárstva Peter Hajnala, zákon nadobudol platnosť pred viac ako mesiacom a aj napriek tomu, že sa niektorí poslanci podaním na Ústavný súd voči zákonu postavili, občania musia platný zákon rešpektovať. Rezort chce totiž týmto zákonom zabrániť predaju slovenskej pôdy - historického dedičstva našich predkov, cudzincom.

Ako teda pri predaji?

Ak máte záujem svoju pôdu predať, musíte to ako ponuku na predaj bezplatne zverejniť na úradnej tabuli v obci. Okrem toho je dôležité prihlásiť ju najmenej na 15 dní aj do nového registra na webe ministerstva pôdohospodárstva https://pozemky.mpsr.sk/. Rovnako ani toto nie je spoplatnené, no na prístup do registra už treba mať občiansky preukaz s čipom. Potom už len treba čakať na prípadného záujemcu, ktorý musí podľa zákona spĺňať určité podmienky. Pre zaujímavosť uvedieme, že v čase našej uzávierky bolo v registri majiteľmi pôdy zverejnených až 225 ponúk a cena za m^2 ornej pôdy sa pohybovala od 0,10 až po 6,60 eura.

Chcete kupovať?

Podľa nového teda poľnohospodársky pozemok môže získať iba ten, čo podniká v poľnohospodárskej výrobe aspoň 3 roky a má trvalý pobyt alebo sídlo min. 10 rokov na území SR.

Uprednostňujú sa družstvá, agropodniky a samostatne hospodáriaci roľníci v obci alebo v susednej obci, kde sa pozemok nachádza. Nesmiete však zabúdať na fakt, že ak dôjde k zmene vlastníctva poľnohospodárskeho pozemku, ako nový majiteľ vstupujete do práv a povinností pôvodného vlastníka ako prenajímateľa pozemku, ak sa s nájomcom, či je to družstvo alebo iný agropodnikateľ, nedohodnete inak.

Kedy máte prednosť?

Ak po zverejnení o pozemok prejaví záujem ktosi z tej obce, kde je ponúkaný pozemok evidovaný, má vždy prednosť pred akýmkoľvek záujemcom, ktorý vykonáva poľnohospodársku výrobu v inej obci. Ak ale po zverejnení ponuky na prevod vlastníctva prejaví záujem nadobúdateľ zo susednej obce, a nikto z obce kde sa pozemok nachádza v evidencii sa neprihlási, má tento záujemca zo susednej obce prednosť pred záujemcom s iným miestom podnikania. Ak však o pozemok neprejaví záujem nikto, môže ho vlastník previesť na akúkoľvek inú osobu bez ohľadu na jej bydlisko či sídlo. Budúci nový majiteľ však nesmie zabudnúť ešte pred uzavretím zmluvy o prevode vlastníctva požiadať okresný úrad, v obvode ktorého sa pozemok nachádza, o vydanie osvedčenia, že spĺňa zákonom stanovené podmienky.

□□□

Jediným spôsobom, ako sa vyhnúť novým povinnostiam zo zákona, je prevod pôdy blízkej alebo príbuznej osobe. Kto je to presne, upravuje § 116 a 117 Občianskeho zákonníka.

Erika Lamperová
Ilustračné foto

Festivaly na hrade Ľupča budú tentoraz hneď dva

SLOVENSKÁ ĽUPČA – Po roku sa múry hradu Slovenská Ľupča opäť rozozvučia stredovekou až súčasnou gajdošskou hudbou v rámci dvojdňového medzinárodného festivalu 5. - 6. septembra “Hradné Huky 2014”.

Novinkou tohto roku je pokračovanie festivalu ďalším medzinárodným festivalom gajdošských piesní, tancov a tradícií s názvom „Zahraj mi gajdoško“, ktorý pokračuje 6. - 7. septembra 2014. Oba festivaly majú jediný cieľ a to priniesť históriu, tradície, či rôzne využitie výrazného prvku našej tradičnej hudby, gájd.

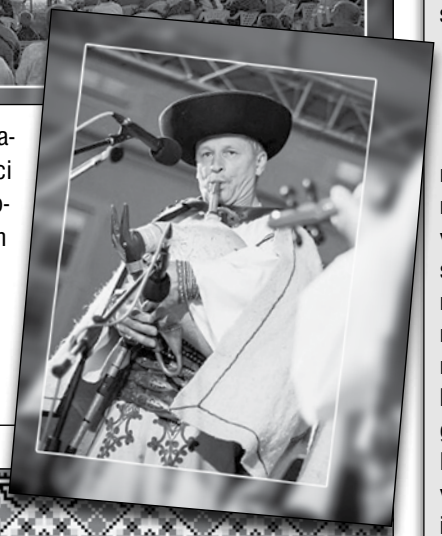
Populárni Macedónci i Česi

Počas troch festivalových dní hrad privíta rôzne typy hudobníkov z viacerých krajín. Medzi tie naozaj najvýraznejšie osobnosti festivalu ale aj kapely určite patrí Stefche Stojkovski a jeho band. Treba uviesť, že Stojkovski je dnes mimoriadne populárnou osobnosťou v Macedónsku. Ich pravý, dynamický, balkánsky folklór s originálnymi hudobnými nástrojmi, vrátane gájd, budú môcť záujemcovia počuť počas všetkých troch dní. Spoza našich západných hraníc prídu vynikajúci pražskí muzikanti a ich Rožmberská kapela. Tento rok budú reprezentovať očarujúcim spôsobom stredoveký repertoár s použitím gájd.

Slovensko-maďarsko -americký projekt

Ďalší originálny projekt Samaria verse band, prinesie do Slovenskej Ľupče zhudobnené šamorínske verše, ktoré budú interpretovať známy jazzový gitarista Miloš Železňák, multiinštrumentalista a hráč na gajdy Juraj Turtev a ďalší bývalí členovia kapely Ghymes. Nesmiernym oživením ich vystúpenia bude výborný americký perkusionista Hearn Gadbois a vynikajúca tanečnica Rena Milgrom, ktorí doplnia tento originálny slovensko-maďarsko-americký projekt.

Počas všetkých troch festivalových dní môžu návštevníci využiť prehliadky hradu Slovenská Ľupča aj s odborným výkladom.

Jana Orlická
Foto: archív Hradných Hukov 2012

Pozvánka...

Dobruo podkonickuo

PODKONICE - **Máte radi vôňu a chuť dobrého guľáša a myslíte si, že ten váš je „naj“? Ak áno, ste ten správny človek do dobrej partie na sobotu 23. augusta. V Podkoniciach sa totiž pri Chate Pleše uskutoční 2. ročník medzinárodnej súťaže vo varení guláša pod názvom „DOBRUO PODKONICKUO“.**

Kým vlani táto súťaž prilákala 300 divákov a 9 družstiev, tento rok sa do Podkoníc chystá až 15 družstiev. Súťaž bude prebiehať pod dohľadom odbornej poroty. Tvoria ju šéfkuchár a majiteľ reštaurácie Grajciar v Lučatíne, šéfkuchár Hotela Kaskády v Sielnici, šéfkuchár Koliby sv. Krištof na Starých Horách, majiteľ siete predajní vín Invinum a šéfkuchár banskobystrického Hotela Lux. Porota bude hodnotiť okrem kvality guláša aj jeho chuť a farbu. Ľahostajná však nebude ani voči kvalite použitého mäsa a iných ingrediencií. Hodnotí samozrejme aj výzdobu a kreativitu jednotlivých družstiev, vrátane vizuálu stánkov.

Pre žalúdok diváka sa bude podávať domáca pečená štrúdľa s makom alebo jabĺčkami, chlieb s masťou a cibuľou, domáce halušky a mnoho iných dobrôt z domácej ,,špajze“.

Malé ratolesti sa budú môcť vyšantiť na 4,5 metrovej trampolíne a o ich zábavu sa postará aj skupina animátoriek Muzikoland z Podkoníc. Súťaží sa o putovnú varechu od majstra rezbára Ladislava Slobodníka a vecné ceny.

Prihlásenie je možné na info@nasepodkonice.sk alebo na tel. čísle jedného z organizátorov Michala Vrába - 0905794274.

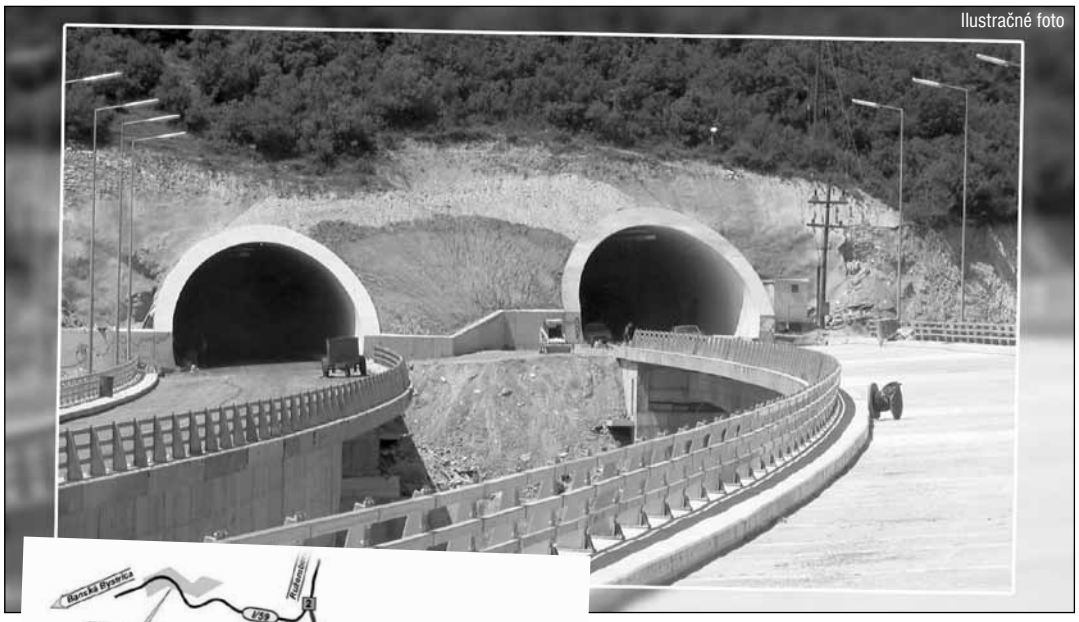
Michal Vráb

Riešili rovnaký problém pred rokmi aj v Alpách?

Dokončenie zo str. 1

Podľa jeho slov Hiadeľ prednedávnom prešiel náročnou, tri roky trvajúcou rekonštrukciou elektrického vedenia 2x400 kV, ktorú realizovala Slovenská elektrizačná prenosová sústava a keďže už je príroda dotknutá, nebolo by rozumné, čakať dlho a opäť robiť zásahy ďalšou výstavbou do jej vzmáhajúcich sa biotopov. Výstavba totiž plánuje s niekoľkými tunelmi popod horské masívy a mostmi ponad údolia a toky. ,,Áno, sme si vedomí, že životné prostredie v našom okolí to zasiahne," priznáva Snopko a dodáva: ,,Sú to však stavby vo verejnom záujme, nutné z pohľadu vývoja spoločnosti. Aj mňa mrzí, že príroda trpí. No na druhej strane si uvedomujem, že rovnaký problém riešili pred rokmi aj v Alpách, či to bolo Rakúsko, alebo Taliansko. A sami teraz vidíme, že spôsob našli. Je to ale o chcení a, samozrejme, najmä o prostriedkoch. Ak sa to spraví citlivo k prírode, nezostanú veľké následky.

(ela)

Ilustračné foto

Reprofoto na titulnej strane (archív redakcie): *Materiál vypracovaný v novembri 2007 - prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti v mierke 1:50 000 s vyznačením dotknutého územia.*

Opýtali sme sa za vás

Keďže obyvatelia obcí ale ani samotní predstavitelia samospráv, nemajú bližšie informácie o pokračovaní výstavby, o čom sme sa presvedčili aj počas telefonických rozhovorov na viacerých miestach, obrátili sme sa na Michala Fúrika, hovorcu Národnej diaľničnej spoločnosti (NDS), aby k súčasnej situácii a zámerom okolo dobudovania R1 v ich kompetencii, povedal viac.

• *Podľa dostupných informácií, má Národná diaľničná spoločnosť v pláne pokračovať vo výstavbe R1 z BB do RK popri Slovenskej Ľupči v roku 2016 a koncom júna 2014 už mala mať k dispozícii štúdiu realizovateľnosti tohto úseku. Potvrdila štúdia plánovaný začiatok výstavby, prípadne ak nie, zaujímajú nás zapracované zmeny.*

V súčasnosti stále nie je ukončené verejné obstarávanie zhotoviteľa štúdie realizovateľnosti Rýchlostnej cesty R1 Banská Bystrica – Ružomberok. Predpoklad dodania predmetnej štúdie realizovateľnosti je apríl 2015. Začiatok výstavby je naviazaný na jej výsledky a celkový proces ďalšej prípravy.

• *Môžete novinám POD PANSKÝM DIELOM potvrdiť, alebo vyvrátiť, či hlavná súčasná cesta 1. triedy I/66, ktorá sa zrejme na jednu časť R1 použije, bude legislatívne ,,presunutá" ako možná prejazdová alternatíva priamo cez obec Slovenská Ľupča a čo všetko by z toho pre obec vyplývalo?*

Použitie cesty I/66 prehodnotí až štúdia realizovateľnosti.

• *Pôvodné ukončenie výstavby tejto časti R1, ktorá patrí do strategického severojužného rýchlostného cestného prepojenia Maďarsko – Slovensko – Poľsko, kedysi rezort Ľubomíra Vážneho plánoval na rok 2016, s akým termínom sa oficiálne počíta tentoraz?*

Konkrétny termín bude známy po spracovaní štúdie realizovateľnosti.

• *Úsek, kde sa výstavba R1 odkloní zo súčasnej I/66 sa nachádza v časti, ktorou by mohli byť zemnými prácami nepriamo dotknuté aj pamiatkovo chránené územia okolia hradu Ľupča. Je možné bližšie špecifikovať, ako sa NDS musí zachovať v takomto prípade?*

Pri realizácii stavieb postupuje NDS v súlade so zákonom 49/2002 o ochrane pamiatkového fondu. Spracovaná projektová dokumentácia je predložená Pamiatkovému úradu, ktorý rozhodnutím určí podmienky realizácie stavby. V praxi to znamená, že pred samotnou realizáciou stavebných prác prebehne archeologický prieskum, vykonaný odbornou organizáciou.

• *Spresnite, ako bude realizované napojenie z obce Slovenská Ľupča na R1 v oboch smeroch? Rovnako nás zaujíma napojenie z obcí Moštenica a Hiadeľ.*

Technické detaily napojení budú riešené v rámci ďalších stupňov projektovej prípravy.

• *Je dobrým zvykom, že pri realizácii ,,veľkorozsahových" diel, ako je toto sa vždy prihliada aj na dotknutý životný komfort obyvateľstva v blízkosti stavby, hovorí sa v tomto prípade o nejakom kompenzačnom programe voči bezprostredne dotknutým obciam ako je napríklad Hiadeľ, Moštenica a pod.?*

Konkrétne návrhy opatrení, ako sú napríklad protihlukové opatrenia, posúdi až vyšší stupeň projektovej dokumentácie. V súčasnosti je predčasné hovoriť o iných kompenzačných opatreniach.

Zhovárala sa Erika Lamperová

Galejník zo Slovenskej Ľupče

Keď tri roky po smrti palatína a pána Ľupčianskeho hradu Františka Wesselényiho došlo k prezradeniu ním pripravovaného sprisahania voči nenávideným Habsburgovcom, nastúpilo v Uhorsku ťažké obdobie honu na čarodejnice. Popravení boli nielen osnovatelia sprisahania, ale hrdelný trest hrozil aj mnohým nevinným, medzi nimi najmä čelným predstaviteľom protestantských cirkví. Nastala desaťročná doba prenasledovania.

V roku 1674 predvolal kráľovský fiškus Mikuláš Majláth duchovných cirkví luteránskeho a reformného vyznania, ba aj rektorov škôl, študentov, kantorov, zvonárov a organistov z rozličných končín Uhorska, aby sa osobne dostavili pred súd do Prešporku, a tam priznali svoju účasť na protihabsburgskom sprisahaní.

Hon na čarodejnice

V prípade priznania svojej viny im kráľovská koruna predložila, podľa nej, veľkorysú ponuku – buď sa vysťahujú z uhorského kráľovstva alebo zostanú, v tom prípade sa však zrieknu duchovného úradu a svojej viery. Kto ale svoju vinu neprizná a nepodpíše ju, čaká ho ťažký, ba až hrdelný trest. Mnohí zo súdených podľahli obrovskému nátlaku a svoju vinu priznali, našlo sa však veľa takých, ktorí zradu samého seba a svojej viery odmietli. No a nad týmito zástancami ľudskej dôstojnosti bol naozaj vynesený rozsudok straty života a majetku, a to s večnou potupou, ktorú musí znášať aj ich potomstvo. K vykonaniu trestu smrti však napokon nedošlo, a to pre veľkú nevôľu okolitých protestantských vlád Európy. Odsúdených však čakalo ťažké väzenie a následné otroctvo na galejách.

Ľupčania pred inkvizičným súdom

Pred inkvizičným prešporským súdom sa v pamätnom roku 1674 ocitli aj dvaja rodáci zo Slovenskej Ľupče – Daniel Drako a Baltazár Nikléci. Zatiaľ čo Drako, stojaci pred súdom ako 70-siat ročný starec, pod nátlakom svoju vinu priznal a zostal vo vlasti, Nikléci konal opačne, hrdinsky si zachoval vlastnú tvár a dôstojnosť. Za takýto postoj ho však čakal nesmierne krutý život v leopoldovskom väzení a v talianskom otroctve.

Baltazár Nikléci sa narodil roku 1636 v Slovenskej Ľupči. Jeho otec

bol evanjelickým farárom, a tak sa aj Baltazár rozhodol pokračovať v jeho šľapajách. Po krutom rozsudku v roku 1674 bol väznený v Leopoldove a následne podstúpil strastiplnú cestu na galeje do Neapola. Jeho púť do otroctva spolu s ďalšími odsúdenými viedla cez Moravu, Rakúsko, Slovinsko a Terst, kde sa nalodili, z talianskej provincie Arbuzza išli zas pešo a do Neapola dorazili 6. mája 1675, po takmer dvoch mesiacoch. Na tejto ceste sa zoznámil a spriatelil s brezneanskym rektorom Jánom Simonidesom, ten však počas putovania spolu s ďalším odsúdeným Tobiášom Masníkom ušiel a čakalo ho iné životné dobrodružstvo. (Už dopredu však treba povedať, že osud to azda tak chcel a po rokoch sa cesty priateľov stretli v milovanej domovine.)

Oslobodenie galejníkov

V Neapole Baltazára spolu s ostatnými predali za 50 escudov na španielsku galéru. Tu boli galejníci pripútaní reťazami a museli veslovať až dvadsať hodín denne. Utrpenie však našťastie netrvalo veľmi dlho. Viaceré európske vlády, ktoré už pred tým protestovali proti rozsudkom smrti, aj teraz nesúhlasili s takýmto údelom odsúdených a sťažovali sa u samotného Leopolda I. Keď po sťažnostiach k náprave nedošlo, holandská vláda vyslala najznámejšieho a najslávnejšieho admirála tej doby Michiela de Ruyter, aby galejníkov oslobodil. Stalo sa tak 11. februára 1676 a Baltazár so spolubratmi sa cez Benátky a Švajčiarsko dostal do Holandska. Do vlasti sa vrátil v roku 1679. Pôsobil v Dolnej Strehovej a po piatich rokoch odišiel za evanjelického farára do Banskej Bystrice, kde zostal až do smrti v roku 1704. Tu sa stretol so svojim bývalým súputníkom Jánom Simonidesom, teraz už farárom v neďalekej Radvani, tu spolu spomínali na krušné chvíle nedávnej minulosti a na šťastné vykúpenie z panujúceho zla.

Hlboké stopy nešťastnej minulosti

Na záver treba povedať, že v našich dejinách netrpeli len protestanti, ale aj katolíci a veriaci iných cirkví. Pri posudzovaní minulosti je preto dôležitý ľudský nadhľad a tolerancia, vlastnosti, ktoré boli samozrejmé evanjelickému farárovi a spisovateľovi Martinovi Rázusovi, ktorý v úvode svojho diela „Odkaz mŕtvych“, hovoriacom práve o tejto dobe, nadčasovo napísal: „Príčiny katolícko-protestantského antagonizmu sú v nešťastnej minulosti. Náboženské boje v kresťanských národoch zanechali hlboké stopy, ktoré sa ozývajú aj v podvedomí nášho pokolenia. Trpeli protestanti, trpeli i katolíci – podľa toho, kto mal práve v rukách moc.

□□□

A tak na historickom základe pozývam čitateľov do 17. storočia – počuť odkaz predkov, čo už dotrpeli. Ich odkaz potrebujeme aj u nás ako kus chleba a soli. Lebo bolo, je i bude pravdou, že každé kráľovstvo rozdvojené samo v sebe pustne a dom rozdvojený padá!“

Spracoval Jano Chotárik
Zdroj: internet

Stalo sa tak 11. februára 1676 a Baltazár so spolubratmi sa cez Benátky a Švajčiarsko dostal na lodiach do Holandska.

komentáreň

Chceli dobre? Nevyšlo to...

Na prelome prázdninových mesiacov, dostali niektorí obyvatelia časti námestia Slovenskej Ľupče list od obce s názvom Porušovanie VZN, kde obec opisuje poslanecký prieskum a nekompromisne, pre mňa až okato, uvádza menovite poslancov, ktorí sa na ňom zúčastnili. Upozornenie sa týkalo Všeobecno záväzného nariadenia č. 2/2013 o verejnom poriadku, pričom bola vyčíslená aj možná pokuta vo výške 165 eur.

Pre vysvetlenie uvediem, že väčšina z nich parkovala „na zelenom obecnom“ pred svojimi vstupmi do dvorov, alebo tu mala zložený nejaký stavebný materiál kvôli prebiehajúcim rekonštrukciám. Nebudem poukazovať na, do očí bijúce technické či vedomostné nedostatky listu, ako je napríklad v oficiálnom tlačive pod hlavičkou obce názov evidenčného čísla v starej formulácii ŠPZ, ktoré boli vydávané iba do roku 1997 a ich platnosť bola do 2004. A nebudem sa podrobne vracať ani k tomu, že niektoré uvedené vozidlá ani nepatrili týmto obyvateľom. Aj to sa predsa stane, hoci na ľudský faktor, za ktorý sa akosi pričasto verejne skrývajú prešľapy našich radných, som už upozorňovala. Sčasti vynechám aj informáciu, že tento list bol z daní obyvateľov zaslaný obcou spoplatnenou službou - doporučene. A nebudem zrejme ani silnejšie poukazovať na blížiace sa novembrové voľby, ktoré ako jeden z možných pomyslených dôvodov stáli za iným podpisom ako je ten starostov, pod paradoxne oficiálnym dokumentom s hlavičkou obce. Veď keby dačo, nech to riadne zhrmí na nejakého potenciálneho protikandidáta! Upozorním na čosi iné, pretože som na zastupiteľstvá posledné roky kvôli informáciám chodila pravidelne, bola som aj pri tom, kedy sa poslanci zaoberali témou parkovania v obci a zaberania verejných priestranstiev. Myslím, že nechceli nič iné, iba mať dobrý pocit pri vstupe do obce z jej „neporušenej zelene“, veď ako sami povedali - predsa sa prirodzene predpokladá, že každý majiteľ má isto za bránou dvorný trakt, kde sa auto vtiahnuť dá. Pravdou je, že ani toto už neplatí, lebo niektoré staré brány sú podstatne užšie a niektoré podbránia zas prerobené... Ale ani tomu sa nechcem venovať. Slučky paragrafov a nariadení v konečnom dôsledku spravili s pôvodným poslaneckým úmyslom úplne čosi iné, vcelku šikovne zneužiteľné. Špecifiká obecného majetku okrem iného totiž vyplývajú aj z akéhosi pojmu kolektívneho vlastníctva majetku. Ide vlastne o vlastníctvo občanov trvalo žijúcich v obci, s ktorým je neodmysliteľne spojené kolektívne rozhodovanie o hospodárení a využívaní majetku obecným zastupiteľstvom. Meter sa však v tomto smere nestrihá rovnako a ľudia si pamätajú, preto sa okamžite zdvihla vlna silných protestov týkajúca sa do očí bijúceho znevýhodňovania niektorých obyvateľov. Nikto z kompetentných ich totiž o názor nežiadal, nezaklopal, nedal za stierač lístok s upozornením a nikto im nepredložil ani čo i len maličkú ústretovú, alternatívnu možnosť, ktorá by zo strany obce prichádzala ako prijateľné riešenie do úvahy. Ako viem, poslanci chceli. Lístky vraj nemal kto vytlačiť. Doporučené listy napísať áno! Krútite hlavou aj vy? Ja tiež a už sa vôbec nečudujem podráždeným reakciám typu: „Ní si spokojne budujú čierne stavby na vcelku lukratívnych obecných pozemkoch s výhľadom na hrad, a im ich ešte ponúknu aj na odkúpenie za smiešne ceny!“ A nečudujem sa ani veľavravným reakciám: „Uvidíme sa pri voľbách...“

Ilustračné foto

Erika Lamperová

JD net

...internet v Slovenskej Ľupči

možnosti pripojenia

0905 807 487
info@jdnet.net

kontaktujte nás pre bližšie informácie

www.jdnet.net

5G
- rodinné domy, bytovky, samostatné pripojenia
- od **99 €** + 4 mesiace ***ZADARMO***
- mesačne **11,62 €**

Výmena 2,4G na 5G
- vhodné pre všetkých so starším 2,4G pripojením
- **od 66 €** + 3 mesiace ***ZADARMO***

Senior internet
- od veku nad 55 rokov pripojenie pre jedno PC (vhodné pre bytovky)
- mesačne **5,90 €**

LAN pre bytovky
- bytovky, v ktorých je infraštruktúra
- zriadenie **od 29 €** + 1 mesiac ***ZADARMO***
- mesačne **11,62 €**

Adrenalín, zábava aj recesia

Rekordný zraz JEEP WRANGLER na slovenskej ROUTE 66

SLOVENSKÁ ĽUPČA – V poradí už III. Medzinárodný zraz JEEP WRANGLER pod Hradom v Slovenskej Ľupči počas prvého augustového víkendu dopadol na výbornú a počet posádok dosiahol slovenský rekord tejto značky. Prinášame prierez trojdňovým podujatím.

Aj napriek vyčíňaniu počasia, vďaka ktorému organizátori museli stále prispôsobovať terén, víkendom sa srdce „toho hore“ otvorilo všetkým v ústrety. Motovíkend začal už v piatok, kedy mali ľupčianski organizátori z JEEP WRANGLER clubu SLOVAKIA a Regionálnej kancelárie AMŠ LC pripravené nočné prekvapenie. Záujem oň svojim príchodom prejavila väčšina posádok vrátane tých zahraničných. Podsvietený konvoj vozov sa pohol o 21:15 za potlesku obyvateľov z námestia po Hronskej ulici smerom na Ľubietovú do kopcov cez Pohorelú a Černochovo.

Nočné „máso“

Lejaky však jazdcom pripravili poriadne „prekvapenie“. Poliaci, ktorí sa tešili na poriadne „máso“, kropili potom vlastné čelá na každej zákrute a mazľavé blato s nádychom rastúcich hríbov, ochutnal v ten večer každý. Padajúca hmla, hustá tma, k tomu obuté cestné pneumatiky, či menšia zručnosť spravili svoje. Organizátori však s horšou alternatívou nočného prejazdu počítali, a tak kým niektorí jazdci pokračovali v zdolávaní nočných nástrah - ostatní sa obrátili a etapu do Ľubietovej elegantne dokončili po ceste „poza starú tehelňu“.

Tradície nútia spájať sily

Tu do programu vstúpili veľmi ústretoví Ľubietovci, ktorí v nočných hodinách privítali v centre obce meškajúcich jazdcov jedinečne - s občerstvením, dataprojekčne spracovanou prezentáciou obce a jej tajomstiev priamo na stenu radnice a otvorenými muzeálnymi expozíciami. Nechýbal ani starosta v baníckej uniforme. Milé privítanie príjemne zaskočilo a ako sa jazdci vyjadrili, budú na to spomínať dlho. Mimochodom trasa, ktorú zdolali, bola vytlačená na ich zrazových tričkách ako replika starej mapy oboch chotárov a ich obcí v starom názvosloví. Oddávna boli totiž chotáre prepojené tradíciami a ľudia s nadhľadom a srdcom na pravom mieste dávno pochopili, že práve história nás dnes núti spájať sily.

Omotal ho okolo orecha

Sobotňajšiu oficiálnu časť programu otvoril divadelný začiatok pripravený v historickom štýle templárskeho uvítania. Kolóna vozidiel sa vybrala smerom na Ľupčiansku

ulicu do areálu Tenisového centra, kde čakala jazdcov exhibičná časť. Diváci boli i tento rok prekvapení, že sa od nich nežiadalo vstupné a zadarmo bola aj tombola, ktorou mohli hlasovať o „naj“ auto a postupovali do zlosovania o zaujímavé ceny. Aj to sa dá, keď sa tak od srdca a úprimne chce... Cenu diváka dostala posádka Budinských z Čierneho Balogu, za nimi skončila Soňa Zvarová zo Slovenskej Ľupče a ako tretieho „naj“ určili poľského účastníka Piotreka Karczmarczyka. Rozhodol jeho „artistický“ výkon vtipne komentovaný divákom: „Ten čo toho „džípa“ omotal okolo orecha...“

Božia prozreteľnosť

Malý šrám vniesol do podujatia neznámy telefonát, ktorý upozornil políciu ešte počas dopoludnia, že ulica je znečistená, netušiac, že tentoraz hasiči z okolitých obcí vrátane Slovenskej Ľupče v tom istom čase hájili farby obce v Šalkovej na súťaži a nie je možné sedieť na dvoch stoličkách. Policajti pochopili a opäť zasiahol prozreteľne „zhora“ ten najkompetentnejší, ktorý bol organizátorom naklonený. Keď sa účastníci presunuli pod hrad, kde začínala časovka, pustil na časť obce, vrátane Ľupčianskej ulice, umývaciu čatu v podobe prívalového lejaku. A myslel to naozaj v dobrom, lebo za hradom, kde boli pripravení na jazdcov so svojimi recesistickými stanovišťami členovia ľupčianskej „SUPH“, nespadla ani kvapka. Úprimné poďakovanie mu za to...

Sú neoddeliteľnou súčasťou

Straníci so svojim trefným ostrovtipom sú totiž neoddeliteľnou súčasťou týchto stretnutí v Slovenskej Ľupči a bez ich kreatívnej pomoci, by jazdci stratili svoj široký úsmev, s ktorým prichádzali všetci do cieľa. Mnohí sa totiž rok čo rok tešia práve na nich. Veď prenášať vajce v lyžičke a pritom kolesom ostať na nerovnej hrade, či uhádnuť použitie starodávnym veciam na čas, je viac ako náročné. A rozptýlenie mali aj v cieli. Straníci sa totiž riadili dobrým úmyslom a kým jazdci bavili ľupčanov „za svoje“ divadlom dopoludnia, oni v mene obyvateľov pobavili popoludní „za svoje“ programom ich. Neverili by ste, koľkí účastníci si práve tento prístup obyvateľov obce cenia...

Náznaky tajomnej histórie

A nesmierne si cenili i ústretovosť vedenia hradu Ľupča, ktoré im umožnilo spoločné fotenie vozov na nádvorí okolo templárskeho kríža, ktorého obrysy je možné vidieť z veže. Tajomstvo tohto odkazu svedčí o neznámej histórii nášho kraja, ktorú sa im organizátori aj sprievodným programom snažili v náznakoch priblížiť. Večer spestrili účastníkom saxofonisti Palo Pondelík, jeho hosť Klaudia Roháčová spolu s kolegami z Ukrajiny a Srbska. Spokojnosť umocnila nedeľa, kedy mohli jazdci vidieť nočnú trasu počas dňa. Nádherné výhľady umelecky dotvoril výlet so „starostovci“ na Vysokú, kde sa prednedávnom našlo nálezisko keltského a skýtskeho osídlenia. Miesto, ktoré iba čaká na svoje odhalenie, ale ktorého história vkladá tomuto kraju úplne iný rozmer.

Erika Lamperová

JEEP WRANGLER club Slovakia / Foto archív JWcS

Zaujímavosti:

Príprava podujatia, ktoré organizátori realizujú v rodnej obci najmä kvôli zvýšeniu záujmu o región, rozvoju cestovného ruchu a s ním aj nárastu kvality a počtu služieb, ktoré prinesú aj vyššiu zamestnanosť, trvala nepretržite 2 mesiace. Štyrikrát sa prestrihávala a upravovala cca 9 km dlhá lesná trasa. Dva týždne trvala intenzívna práca na príprave exhibičnej trate, ktorá sa nachádza na bývalom rybníku zasypanom v minulosti nepotrebným materiálom. Organizátori v spolupráci s firmou ESSEL, prehovorili aj majiteľov vedľajšieho pozemku, aby ho mohli vyklčovať ako bezpečnú zónu pre divákov. Nepretržite na tom vo voľnom čase pracovalo 5 ľudí. Postupne sa pridávali ďalší. Zaslúžia si vďaku a uznanie. A ešte čosi - akcia si vyžiadala vybavenie až 15-tich oficiálnych povolení!

Viac informácií o podujatí, či poďakovanie jednotlivcom na www.jeepwrangler.sk

POĎAKOVANIE

*Touto cestou sa chceme poďakovať všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomáhajú **informačno-inzertným novinkám** **POD PANSKÝM DIELOM**, aby mohli napredovať a prinášať nezávislé informácie.*

POD PANSKÝM DIELOM - informačno - inzertné regionálne novinky - číslo 2, ročník 1, august 2014 / Vydavateľ: JD service - Jaromír Dubšík, Hronská 49, 976 13 Slovenská Ľupča, e-mail poddielom@bbinfo.sk, URL http://poddielom.bbinfo.sk / Vychádza podľa naplnenia vydania, minimálne však raz mesačne / Tlač zabezpečuje redakcia v náklade cca 2000 ks (podľa požiadavky vydavateľa) / Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciame a stávajú sa archívom redakcie / Za obsahovú časť inzerátu zodpovedá inzerent / Neprešlo jazykovou úpravou / Nepredajné, voľne distribuované / Inzerciu a príspevky do informačno - inzertných regionálnych noviniek prijíma redakcia / Redakcia spolupracuje s internetovým portálom ***www.bbonline.sk*** / Registračné číslo MK SR - EV 5004/14 / **ISSN 1339-7249**

REDAKCIA (príspevky a inzercia) – e-mail: poddielom@bbinfo.sk, tel.: 0903 049 073

JD pc service

• oprava PC
• výmena komponentov
• záchrana dát z HDD, USB, pamäťovej karty...
• reinštalácia operačného systému
• ...

• kontaktujte nás, skúsime dať počítač (notebook) do poriadku

0905 807 487
info@jdservice.sk
www.jdservice.sk

OVERENÁ VYSOKÁ ÚČINNOSŤ INZERCIE PRÁVE U NÁS / KONTAKT *poddielom@bbinfo.sk*

„MIESTO PRE REALIZÁCIU VAŠICH NAJTAJNEJŠÍCH SNOV A PREDSTÁV."

výroba darčekových a dekoračných predmetov z dreva
poradenstvo v rôznych oblastiach tvorenia
pomoc pri realizácii Vašich vlastných nápadov

ARKAI
AGIHO RAJ KREATIVITY A INŠPIRÁCIE

agi.arkai@gmail.com, 0948 178 688
http://agiarkai.wix.com/arkai

RÔZNE

• • •

Radi sa profesionálne a s láskou postaráme o Vaše deti v príjemnom prostredí rodinného domu. Do nášho malého kolektívu prijmeme detičky už od 6 mesiacov do 3,5 roka.

Svetluška detské centrum

Kontakt:
0903 656 492
Lichardova 21,
976 13 Slovenská Ľupča

Naďalej si môžete uplatňovať príspevok na starostlivosť o dieťa, ktorý poskytuje ÚPSVaR.

Tešíme sa na ďalších spokojných rodičov a ich ratolesti!

• • •

• Hľadám na výpomoc modelara dioram. **Tel.: 0905 807 487** (Jardo)

• Ponúkam privyrobenie, prácu s československou kozmetikou Essens vo svojom okolí. Možnosť kariérneho rastu i osobného automobilu od firmy.
Tel.: 0915 812 732
E-mail: vecernik.milan@centrum.sk

CAFÉ PUB KEIKO

OTVORENÉ
PO - ŠT, NE
08:00 - 23:00
PI - SO
08:00 - 01:00

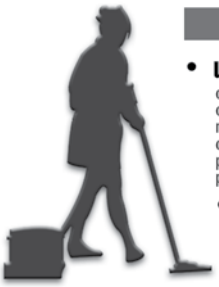
Nám. SNP 62, Slovenská Ľupča

REVÍZIE, MONTÁŽ, OPRAVY
RESET
PLYNOVÝCH ZARIADENÍ
0905 544 572
reset.bb@jdnet.net

Revízie, montáž a opravy vyhradených plynových zariadení, regulačné stanice, plynové kotolne, riešenia pre bytové a rodinné domy, zmluvný (partnerský) servis

STRECHY
PORADENSTVO / OPRAVY
KLAMPIARSKE - POKRÝVAČSKÉ PRÁCE
ŽĽABY / ZVODY / PARAPETY
VÝROBKY Z PLECHU
0908 932 940
p r e t e c h @ p r e t e c h . s k

www.kbslovakia.eu

• upratovacie služby
okná, koberce, čalúnenia, dvere, osvetlenie, vykurovacie telesá, obklady, nábytok, stropy a podlahy, klimatizácie, dlažby, mramor, kameň, parkety a plávajúce podlahy, sanitárne zariadenia, pranie...
• hygienický servis
• gazdinky do domácností

0944 360 799
kbslovakia@gmail.com
KB Slovakia
...upratovanie s rozumom